

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Рекреаційні комплекси України та світу

освітньо-професійна програма _____ Туризм _____
спеціальність _____ 242 Туризм і рекреація _____
галузь знань _____ 242 Сфера обслуговування _____
освітній ступінь _____ бакалавр _____
факультет/інститут _____ обліку та фінансів _____

Полтава
2024-2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Рекреаційні комплекси України та світу для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Туризм спеціальності 242 Туризм і рекреація.

Мова викладання _____ державна _____

Розробник: Олена Єгорова, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к. е. н., доцент.

«02» вересня 2024 року

Розробник Олена ЄГОРОВА

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Погоджено гарантом освітньої програми Туризм

«02» вересня 2024 року

 Юрій ТЮТЮННИК

Схвалено головою Ради з якості
вищої освіти спеціальності Туризм і рекреація
протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

 Олена ЄГОРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	2 242ТР бд 2023
Семестр	3
Лекції (годин)	26
Практичні (семінарські) (годин)	14
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань щодо рекреаційних комплексів, навичок аналізу рекреаційно-туристичного потенціалу території та пояснень особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік базових навчальних дисциплін, які передують вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Географія туризму та рекреації; Основи туризмознавства; Рекреалогія і курортна справа; Туристичне краєзнавство. Одночасно з дисципліною Рекреаційні комплекси України та світу вивчається дисципліна Основи музеєзнавства та організація екскурсійних послуг.

4. Компетентності

загальні:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні (фахові):

ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

5. Програмні результати навчання

ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Отримати знання, розуміння й вміння використовувати на практиці базові поняття теорії туризму, рекреології, організації рекреаційних послуг.
ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Вміння пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.
ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Вміти аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.
ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	Здатність застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	Формування навичок прояву поваги до індивідуального і культурного різноманіття під час обслуговування туристів.
ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	Формування розуміння принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості та їх врахування в професійній діяльності.

6. Методи навчання і викладання

Методи навчання:

словесні методи – лекція, пояснення;

наочні методи – ілюстрування;

практичні методи – вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування);

методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів – метод відповідей на запитання та опитування думок здобувачів вищої освіти; методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності – роз'яснення мети навчальної дисципліни, оперативний контроль;

інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи – проєктування професійних ситуацій, кейс-метод; комп'ютерні, мультимедійні методи – використання мультимедійних презентацій;

методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи письмового контролю – тестування; методи самоконтролю – самоаналіз.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, форми та види рекреаційної діяльності. Рекреація як суспільне явище, її форми. Види рекреаційної діяльності. Форми використання часу, відведеного на рекреацію: туризм, лікування/оздоровлення та відпочинок. Функції рекреації. Рекреаційна діяльність, її види. Лікувальна, оздоровча, спортивна, пізнавальна, розважальна діяльність. Види рекреаційної діяльності за тривалістю, формою організації, віковими категоріями, іншими ознаками. Мета рекреаційної діяльності. Рекреаційна ділянка. Рекреаційна територія (акваторія). Рекреалогія. Курортологія. Wellnes & Spa туризм.

Тема 2. Рекреаційне середовище та рекреаційні ресурси. Рекреаційне середовище. Рекреаційні утворення, їх види. Рекреаційний заклад (санаторій, будинок відпочинку, дитячий табір і т.п.). Рекреаційний (курортний) комплекс. Курорт (зона відпочинку і туризму). Район (курортний, рекреаційний). Рекреаційна система. Поняття та види рекреаційних ресурсів. Рекреаційні умови. Природні курортні (лікувальні) ресурси.

Тема 3. Рекреаційні комплекси та курорти як складові рекреаційних систем. Територіальні рекреаційні системи. Рекреаційний комплекс. Курорти, їх види. Функції курортів. Основні напрями курортної діяльності. Готельні комплекси класу «Resort», «SPA» і «Wellnes.», Туристичні дестинації. Туристичний центр/регіон. Організація курортно-рекреаційної діяльності в Україні. Типи санаторно-курортних і оздоровчих підприємств в Україні. Організація лікування та оздоровлення на курортах. Кліматотерапія. Фізіотерапія. Фізіотерапевтичні процедури. Дієтичне харчування. Діяльність SPA-центрів. Клубні та курортні SPA-центри. Hotel Resort & SPA. Основні SPA-процедури SPA-курорту.

Тема 4. Рекреаційні комплекси України. Рекреаційні регіони України. Природні курортні ресурси України. Ресурси лікувальних мінеральних вод. Ресурси мінеральних грязей. Спелеологічні природні лікувальні ресурси. Популярні санаторно-курортні комплекси України. Українські курорти Азовсько-Чорноморського узбережжя. Рекреаційні комплекси українських Карпат. Бальнеологічні курорти України. Кліматичні рекреаційні комплекси України. Термальні комплекси. Гірськолижні рекреаційні комплекси України.

Тема 5. Рекреаційні комплекси Європи. Історія європейських курортів. Основні періоди розвитку рекреаційних комплексів Європи. Передумови розвитку рекреаційних комплексів Європи. Тенденції розвитку рекреаційних потоків у Європі. Головні туристичні рекреаційні райони Європи. Морські узбережжя Середземномор'я й Атлантики. Рекреаційний регіон чорноморського узбережжя. Приморський курортний район узбережжя Північного й Балтійського морів. Бальнеологічні курорти Європи. Кліматичні курорти Європи. Гірськокліматичні курорти. Альпійські курорти.

Тема 6. Рекреаційні комплекси Америки. Загальна характеристика рекреаційних комплексів Америки. Особливості Американського рекреаційного регіону. Північноамериканський рекреаційний субрегіон, його особливості. Найвідоміші рекреаційні комплекси США, Канади, країн Карибського басейну. Рекреаційні комплекси тропічних островів Американського регіону. Характеристика Центральноамериканського і Південноамериканського рекреаційного субрегіонів.

Тема 7. Рекреаційні комплекси Близького Сходу та Африки. Рекреаційні комплекси Близького Сходу. Рекреаційні комплекси Єгипту. Рекреаційні комплекси Туреччини. Типи рекреаційних комплексів в Туреччині. Рекреаційні комплекси Африки. Національні парки і природні заповідники Африки. пляжний відпочинок та курорти на узбережжях Індійського і Атлантичного океанів.

Тема 8. Рекреаційні комплекси Азійсько-Тихоокеанського регіону. Рекреаційні курорти Азії. Бальнеологічні курорти Азії. Приморські курорти Азії. Популярні гірськокліматичні курорти Азії. Острівні рекреаційні комплекси Азійсько-Тихоокеанського регіону. Лікувальні курорти Азії: китайська, тибетська, індійська медицина. Характеристика рекреаційних комплексів Австралії та Океанії.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 242ТР_бд_2023			
	усь- го	у тому числі		
л		п	с. р.	
Тема 1. Сутність, форми та види рекреаційної діяльності.	12	2	2	8
Тема 2. Рекреаційне середовище та рекреаційні ресурси.	12	4	2	6
Тема 3. Рекреаційні комплекси та курорти як складові рекреаційних систем.	16	4	–	12
Тема 4. Рекреаційні комплекси України.	20	4	2	14
Тема 5. Рекреаційні комплекси Європи.	15	4	2	9
Тема 6. Рекреаційні комплекси Америки.	15	2	2	11
Тема 7. Рекреаційні комплекси Близького Сходу та Африки.	15	2	2	11
Тема 8. Рекреаційні комплекси Азійсько-Тихоокеанського регіону.	15	4	2	9
Усього годин	120	26	14	80

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 242ТР_бд_2023
Тема 1. Сутність, форми та види рекреаційної діяльності.	2
Тема 2. Рекреаційне середовище та рекреаційні ресурси.	2
Тема 4. Рекреаційні комплекси України.	2
Тема 5. Рекреаційні комплекси Європи.	2
Тема 6. Рекреаційні комплекси Америки.	2
Тема 7. Рекреаційні комплекси Близького Сходу та Африки.	2
Тема 8. Рекреаційні комплекси Азійсько-Тихоокеанського регіону.	2
Разом	14

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 242ТР_бд_2023
Тема 1. Сутність, форми та види рекреаційної діяльності.	8
Тема 2. Рекреаційне середовище та рекреаційні ресурси.	6
Тема 3. Рекреаційні комплекси та курорти як складові рекреаційних систем.	12
Тема 4. Рекреаційні комплекси України.	14
Тема 5. Рекреаційні комплекси Європи.	9
Тема 6. Рекреаційні комплекси Америки.	11
Тема 7. Рекреаційні комплекси Близького Сходу та Африки.	11
Тема 8. Рекреаційні комплекси Азійсько-Тихоокеанського регіону.	9
Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти спрямована на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Реалізація даного напрямку роботи по дисципліні для здобувачів вищої освіти передбачається шляхом підготовки презентації.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, презентації, складання глосарію*, екзамен.
ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, презентації, складання глосарію*, екзамен.
ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, презентації, складання глосарію*, екзамен.
ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, презентації, складання глосарію*, екзамен.
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	виконання вправ на практичних заняттях, презентації, складання глосарію*, екзамен.
ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	виконання вправ на практичних заняттях, розв'язування тестів, презентації, складання глосарію*, екзамен.

* за бажанням здобувача вищої освіти та за згодою викладача написання глосарію та/або підготовка презентацій може бути замінена або доповнена написанням тез доповідей та виступом на наукових заходах (на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході).

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Ра- зом
	виконання вправ на практичних заняттях	глосарій*	презентація*	розв'язування тестів	екзамен	
Тема 1. Сутність, форми та види рекреаційної діяльності.	3	3	–	20	–	6
Тема 2. Рекреаційне середовище та рекреаційні ресурси.	3	3	–		–	6
Тема 3. Рекреаційні комплекси та курорти як складові рекреаційних систем.	–	3	–		–	3
Тема 4. Рекреаційні комплекси України.	3	–	6		–	9
Тема 5. Рекреаційні комплекси Європи.	3	–	6		–	9
Тема 6. Рекреаційні комплекси Америки.	3	–	6		–	9
Тема 7. Рекреаційні комплекси Близького Сходу та Африки.	3	–	6		–	9
Тема 8. Рекреаційні комплекси Азійсько-Тихоокеанського регіону.	3	–	6		–	29
Екзамен	–	–	–	–	20	20
Усього годин	21	9	30	20	20	100

* за бажанням здобувача вищої освіти та за згодою викладача написання глосарію та/або підготовка презентацій може бути замінена або доповнена написанням тез доповідей та виступом на наукових заходах (на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході).

Шкала та критерії оцінювання

Виконання вправ на практичних заняттях (за одне завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<p>Завдання виконано без помилок, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</p> <p>Продемонстровано здатність на високому (відмінному) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знати, розуміти й вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	<p>Завдання виконано в цілому успішно, без помилок або з незначними помилками. Продемонстровано здатність на достатньому (доброму) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знати, розуміти й вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1	<p>Завдання виконано з системними помилками теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання. Продемонстровано здатність на задовільному рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знати, розуміти й вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	<p>Відсутність виконаного завдання або завдання виконано не повністю, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

Складання глосарію (за один глосарій)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<p>Глосарій ведеться в алфавітному порядку. Включає не менш ніж 15 основних категорій, термінів з однієї теми, що розкривають її головні теоретичні та методичні питання. При складанні глосарію використане широке коло джерел інформації із їх зазначенням. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Здобувач вищої освіти показав володіння запланованими результатами навчання на відмінному рівні, продемонстрував здатність проведення досліджень на високому рівні. Показані відмінні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – індивідуального і культурного різноманіття; – принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	<p>Глосарій ведеться в алфавітному порядку. Включає не менш ніж 10 основних категорій, термінів з однієї теми. Матеріал поданий систематизовано, але недостатньо структуровано й не повністю розкриває зміст теми. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на доброму або задовільному рівні.</p> <p>Показано добрий рівень знань, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – індивідуального і культурного різноманіття; – принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1	<p>Глосарій ведеться включає менш ніж 10 категорій, термінів з однієї теми. Зміст глосарію не повністю розкриває тему. Матеріал поданий несистематизовано, неструктуровано. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на задовільному рівні.</p> <p>Показано задовільний рівень знань, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – індивідуального і культурного різноманіття; – принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	<p>Глосарій не розкриває основні категорії теми або не надав глосарій, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

Презентації (за одну презентацію)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<p>Здобувач вищої освіти висвітлив у презентації основні рекреаційні комплекси регіону. Матеріал поданий систематизовано. Слайди презентації чітко структуровані й супроводжуються якісними візуальними зображеннями; текст не містить граматичних помилок, є лаконічним. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому (відмінному) рівні. Здобувач вищої освіти показав здатність правильно: відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань; високий рівень розуміння базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, суміжних наук; особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; поваги до індивідуального і культурного різноманіття.</p>

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти висвітлив у презентації основні рекреаційні комплекси регіону. Матеріал поданий в цілому систематизовано. Слайди презентації супроводжуються якісними візуальними зображеннями; текст містить незначні граматичні помилки, іноді – другорядну інформацію. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому (доброму) рівні. Здобувач вищої освіти показав здатність правильно: відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань; достатній (добрий) рівень розуміння базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, суміжних наук; принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; поваги до індивідуального і культурного різноманіття.
1	Здобувач вищої освіти висвітлив у презентації не всі основні рекреаційні комплекси регіону. Матеріал поданий не систематизовано. Слайди презентації нечітко структуровані, візуальні зображення неякісні; текст містить граматичні помилки. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на задовільному рівні. Здобувач вищої освіти показав низьку здатність відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань; задовільний рівень розуміння базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, суміжних наук; принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; поваги до індивідуального і культурного різноманіття.
0	У презентації не висвітлені основні рекреаційні комплекси регіону або здобувач вищої освіти не надав презентацію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

**виконуються у PowerPoint, Canva, Keynote або іншому застосунку*

Розв'язування тестів

% кількості правильних відповідей	Кількість балів	Критерії оцінювання
90,0-100,0	18-20	Здобувач вищої освіти без помилок або майже без помилок дав відповіді на питання тестів та проявив відмінний рівень оволодіння запланованими результатами навчання.
82,0-89,9	16-17	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів частково з помилками та проявив оволодіння запланованими результатами на дуже доброму рівні.
74,0-81,9	14-15	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів частково з помилками та проявив оволодіння запланованими програмними результатами навчання на доброму рівні.
60,0-73,9	12-13	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів з помилками та проявив оволодіння запланованими результатами навчання на задовільному рівні.

% кількості правильних відповідей	Кількість балів	Критерії оцінювання
30,0-59,9	6-11	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів з значною кількістю помилок та не проявив на задовільному рівні оволодіння запланованими результатами навчання.
5,0-29,9	1-5	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання здебільшого з помилками та не проявив оволодіння запланованими результатами навчання.
0-4,9	0	Здобувач вищої освіти не оволодів запланованими результатами навчання або не пройшов тестування, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Написання тез доповідей

(на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході)

Кількість балів	Критерії оцінювання
12	Здобувач вищої освіти виступив з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході з презентацією своїх досліджень. Тези опубліковані у збірнику праць науково-практичного заходу. Тези написані на актуальну тему, мають елементи наукової новизни, огляд існуючих поглядів на проблему носить полемічний характер. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Здобувач вищої освіти показав здатність правильно: відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань. Зміст та оформлення тез відповідають вимогам організаційного комітету наукового заходу.
6	Тези написані на актуальну тему, мають елементи наукової новизни. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Тези опубліковані у збірнику праць науково-практичного заходу, але здобувач вищої освіти не виступав із доповіддю, або здобувач виступив на заході, проте без публікації тез у збірнику. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими загальними та фаховими компетентностями та програмними результатами навчання на достатньо високому рівні. Здобувач вищої освіти продемонстрував здатність на достатньому рівні: відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань.
	Тези, які відповідають вимогам і прийняті до публікації організаційним комітетом науково-практичного заходу не оцінюються менш ніж 6 балами.

Проходження онлайн курсів

Проходження безкоштовних онлайн курсів на платформі Prometheus <https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>, Coursera <https://www.coursera.org/> та інших платформах оцінюється у 9 балів за курс за наявності сертифікату про закінчення курсу.

Рекомендовані курси:

– Створення ефективних ДМО для туристичного розвитку територій. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ. <https://vumonline.ua/course/creation-of-effective-dmo/>. (9 балів розподіляється наступним чином: 3 бали за глосарій тему 2, 6 балів за презентацію за тему 4).

– Оздоровчий та медичний туризм. Академія NTO.UA. <https://academy.nto.ua/healthtourism.html>. (9 балів розподіляється наступним чином: 3 бали за глосарій тему 3, 6 балів за презентацію за тему 4).

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Кількість балів	Критерії оцінювання
Для теоретичних завдань 1-2 (оцінюється окремо кожне з 2-х завдань, максимальна сума балів за теоретичні питання – 12)	
5-6	<p>Здобувач вищої освіти показав формування компетентностей і досягнення програмних результатів на відмінному рівні.</p> <p>Показані відмінні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; – застосування у практичній діяльності принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – індивідуального і культурного різноманіття; – принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
3-4	<p>Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на доброму або задовільному рівні.</p> <p>Показані достатні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; – застосування у практичній діяльності принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; – індивідуального і культурного різноманіття; – принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
1-2	<p>Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на низькому рівні.</p> <p>Показані мінімальні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також суміжних наук; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізу рекреаційно-туристичний потенціал території; – застосування у практичній діяльності принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – індивідуального і культурного різноманіття; – принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
0	Відсутність відповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Практичне завдання	
7-8	<p>Відмінне виконання завдання – без помилок або лише з незначною кількістю помилок, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</p> <p>Продемонстровано здатність на високому (відмінному) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території; – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з

Кількість балів	Критерії оцінювання
	теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
5-6	Завдання виконано дуже добре (вище за середній рівень, з кількома помилками) або добре (в цілому правильне виконання, з певною кількістю суттєвих помилок). Продемонстровано здатність на достатньому (доброму) рівні: – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
3-4	Завдання виконано задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків) або достатньо (виконання задовольняє мінімальні критерії). Продемонстровано здатність на задовільному рівні: – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
1-2	Завдання виконано незадовільно. Наявні помилки теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання. Не продемонстровано здатність на задовільному рівні: – пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; – аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. – застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
0	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 50%, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран), інтерактивна дошка. Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Карти, атласи. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://asu.pdau.edu.ua/>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перекладання:

Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються протягом періоду вивчення відповідної теми. Перекладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами – з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної та наукової діяльності.

Списування під час тестування заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час он-лайн занять. За використання смартфонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Відвідування занять:

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті організація освітнього процесу може здійснюватися за змішаною формою навчання або з використанням технологій дистанційного навчання, що забезпечує можливість реалізувати право здобувачів вищої освіти на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування Університету. Здобувачі вищої освіти, які пропустили заняття, виконують усі передбачені робочою програмою види робіт відповідно до узгодженого з викладачем індивідуального графіку.

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Інша Освіта тощо.

Рекомендовані курси:

– Створення ефективних ДМО для туристичного розвитку територій. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ. <https://vumonline.ua/course/creation-of-effective-dmo/>.

–Оздоровчий та медичний туризм. Академія НТО.УА. <https://academy.nto.ua/healthtourism.html>

Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita>.

Оскарження результатів оцінювання

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapro_oscinyuvannya2023.pdf.

14. Рекомендовані джерела інформації**Основні**

1. Заваріка Г. М. Курортна справа : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] ; М-во освіти і науки України. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 263 с.
2. Мальська М. П., Малюга Л. А., Масюк Ю. О. Міжнародний курортний спа-менеджмент

: навч. посіб. для студ. закл. вищ. Освіти ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Піча Ю. В., 2022. 275 с.

3. Масюк Ю.О. Міжнародний курортний та СПА менеджмент: методичні рекомендації. Львів 2020. 40 с.

4. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. ННВК «АТБ». Львів, 2022. 200 с.

Допоміжні

1. Алієва-Барановська В.М., Дахно І.І. Міжнародний туризм : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 344 с.

2. Головня О.М., Ставська Ю.В. Міжнародний туризм : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Друк», 2020. 316 с.

3. Горіна Г. О. Міжнародний туризм : навч. посіб. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Львів : Магнолія 2006, 2023. 143 с.

4. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні: монографія. Харків: Лібуркіна Л.М., 2021. 469 с.

5. Доценко А. І. Географія туризму : навчальний посібник. Київ : Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна, 2020. 177 с.

6. Дребо О. І., Бабікова К. О. Еколого-економічна оцінка рекреаційно-туристичного природокористування. *Агроекологічний журнал*. 2020. №1. С. 140-148. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.1.2020.201285>.

7. Мальська, М. П. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти) : навч. посіб. / М. П. Мальська, Ю. О. Бордун, Н. В. Антонюк ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Київ : Каравела, 2022. 232 с.

8. Методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Рекреаційні комплекси світу» (для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання за спеціальністю 242 – Туризм) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : І. Л. Полчанінова, М. М. Покоłodна. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 60 с.

9. Основи рекреології : (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) : навч. посіб. / І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусєва, А. В. Замкова ; М-во освіти і науки України, Одес. нац. екон. ун-т. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 263 с.

10. Павліха Н.В., Цимбалюк І.О., Савчук А.Ю. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України. Монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 209 с.

11. Попадинець Н.М., Галаченко О.О., Данило Я. І. Туристично-рекреаційна діяльність: еколого-економічні аспекти. *Регіональна економіка*. 2023. № 108 (2). С. 117-124. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-2-12>.

12. Про курорти: Закон України від 05.10.2000р. № 2026-III. Дата оновлення:02.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>.

13. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 168-р. від 16 березня 2017 р. Законодавство України: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>.

14. Рекреаційні комплекси світу : конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач А.Л. Помаза-Пономаренко. Харків : НУЦЗУ, 2020. 154 с.

15. Рекреаційні комплекси світу: методичні рекомендації з навчальної дисципліни для студентів геолого-географічного факультету спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» / А. М. Шашеро. Одеса : Одес. нац. ун-т імені І.І. Мечникова, 2023. 30 с.

16. Саковська О. Вплив рекреаційної діяльності на розвиток туристичних дестинацій. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. doi: 10.32782/2524-0072/2023-52-9.

16. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-Плюс, 2020. 808 с.

17. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покоłodна, Т. В. Гордієнко, І. Л.

Полчанінова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 222 с..

18. Туристські ресурси України: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач О. В. Поступна. Харків : НУЦЗУ, 2020. 209 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. UNWTO. Destination Management Organizations. URL: <https://www.unwto.org/>
2. Баден-Баден. <https://youtu.be/89BPe1fgld8?si=aHdPhpJQAL4cMKp4> .
3. Банф – національний парк, Канада. <https://www.youtube.com/watch?v=WteZwxsvICc> .
4. Все про туризм: туристична бібліотека. URL: <http://tourlib.net/>.
5. Всесвітня туристична організація. URL: <http://www2.unwto.org/>.
6. Гірськолижні курорти Швейцарії. https://www.youtube.com/watch?v=VRFgBXMW_lc .
7. Державне агентство розвитку туризму (ДАРТ). URL : <https://www.tourism.gov.ua/>
8. Лазурне узбережжя. <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=YL3njk6NqQw> .
9. Маямі (Флорида) https://www.youtube.com/watch?v=Dmhws_sBEic.
10. Туристична асоціація України. URL: <http://www.tau.org.ua/>.